

Vitaly Kashuba, Anna Diachenko, Artem Didur. Increasing the Level of Students' Theoretical Knowledge when Using Information Compendium in the Process of Physical Education. Relevance. The use of information technology for the formation of the information educational environment of students' physical education in the education system is an urgent issue. An analysis of the literature indicates that a study of the authors proposed a number of information technologies in a training and supervisory format. The development trends of modern society, its pronounced informatization confirms the need for widespread involvement of information technology in the field of education. The use of information technology contributes to the formation of cognitive independence of students, provides concreteness, generalization and expansion of the volume of knowledge, allows to increase the level of theoretical knowledge of students, intensified their independent search activity. These are the main advantages of using information technology. **The Results of the Study.** The article presents the results of increasing the level of theoretical knowledge of students after the systematic use of the Information Compendium, which is an integral health-forming educational environment. The theoretical knowledge of students was evaluated, a questionnaire of 20 questions was used, containing 4 possible answers. Students' answers are analyzed in accordance with the obtained levels of theoretical knowledge: low, medium and sufficient. **Conclusions.** The analysis of the literature and the findings of the ascertaining experiment became a prerequisite for the development of the Information Compendium, the use of which created real opportunities to strengthen students' theoretical preparedness through the use of innovative interactive tools for mastering theoretical information and monitoring the assessment of knowledge. **Prospects for Further Research** will be associated with the use of the Information Compendium in the form of a resource that can be managed and taken into account by the students' assimilation of information that will be based on their individual psychological characteristics. The applied interactive teaching methods will be aimed at the formation of theoretical knowledge, increasing motivation for cognitive activity and physical education.

Key words: students, physical education, theoretical training, information Compendium.

УДК 796.5(477.53):37

Ігор Випасняк, Ірина Іванишин, Василь Луцький

Стан розвитку спортивно-оздоровчого туризму як складової частини системи фізичного виховання учнівської молоді Карпатського регіону

Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (м. Івано-Франківськ)

Постановка наукової проблеми та її значення. На сьогодні в Україні спостерігаємо помітне зниження рівня залучення різних категорій населення до систематичних занять різними видами рухової активності, що зумовлено практично повною відсутністю пропаганди здорового способу життя в засобах масової інформації, малоефективними економічними важелями заохочення до занять руховою активністю й згортанням форм активного відпочинку в закладах освіти та рекреаційних установах [7]. Як наслідок, постає проблема зростання рівня дитячої захворюваності, поширення гіпокінезії серед учнівського контингенту та зниження загального рівня їхнього фізичного здоров'я [5]. Розв'язанням цієї проблеми може стати введення нетрадиційних форм фізичного виховання в практику системи навчання й виховання школярів, приклад яких – заходи зі спортивно-оздоровчого туризму [3; 17].

Значні туристичні та рекреаційні ресурси, які має наша держава, роблять украй актуальними дослідження щодо впровадження засобів спортивно-оздоровчого туризму в систему фізичного виховання учнівської молоді [2; 10].

Ряд вітчизняних дослідників [3; 8; 9 та ін.] виокремлюють туризм як вид рухової діяльності, що сприяє зміцненню здоров'я, відновленню працездатності людини, організації активного відпочинку, спілкуванню, налагодженню соціальних контактів тощо.

Для самих учнів спортивний туризм є не лише можливістю побачити нову місцевість, показати себе та ствердитися в колективі, набути нових корисних умінь і навичок, але й цікавою пригодою, незвичайною подією, що вирізняється з-поміж буднів [1].

Тому метою нашого дослідження було вивчити досвід та узагальнити стан використання засобів спортивно-оздоровчого туризму в системі фізичного виховання учнівської молоді.

Матеріали та методи дослідження. Аналіз й узагальнення даних науково-методичної літератури та джерел мережі Інтернет проводили задля встановлення пріоритетних напрямів роботи, теоретичного обґрунтування об'єкта й предмета дослідження, визначення проблемних питань із впровадження та використання засобів спортивно-оздоровчого туризму в процесі фізичного виховання учнівської молоді. Аналіз цих джерел дав підставу визначити основні напрями, за якими проводиться дослідження з проблематики цієї роботи, її актуальність, мету й завдання.

Соціологічні методи дослідження (бесіда та анкетне опитування) проводилися задля вивчення ставлення учнів до введення туризму в шкільну програму, а також методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. На основі звітів 5-ФК управління фізичної культури і спорту встановлено, що в Івано-Франківській області створюються належні умови для залучення учнівської молоді до систематичних занять різними видами активного туризму, зокрема цьому сприяє діяльність Обласного державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді (ОДЦТіКУМ), при якому функціонує 79 гуртків туристсько-спортивного профілю, де займаються 1602 вихованці. Загалом на Прикарпатті функціонує 242 гуртки такого напрямку, до занять у яких залучено 3760 вихованців, із них 113 – при закладах середньої освіти, де займаються 1523 учні, що становить понад 5,1 % від загальної кількості школярів, котрі систематично займаються різними видами рухової активності [12; 14] (табл. 1).

Що стосується Чернівецької області, то тут також є належні умови для залучення школярів до систематичних занять різними видами активного туризму.

Таблиця 1

Залучення учнівської молоді до занять спортивно-оздоровчим туризмом у Карпатському регіоні (2018 р.).

Назва гуртка	Івано-Франківська обл.		Львівська обл.		Закарпатська обл.		Чернівецька обл.	
	к-ть гуртків	к-ть дітей	к-ть гуртків	к-ть дітей	к-ть гуртків	к-ть дітей	к-ть гуртків	к-ть дітей
Юні туристсько-краєзнавці	81	1156	-	-	37	596	16	293
Туристсько-спортивні:								
Пішохідний туризм	107	1813	68	960	33	365	34	615
Лижний туризм	8	149	-	-	-	-	1	10
Водний туризм	2	36	2	22	-	-	6	120
Гірський туризм	1	12	1	12	-	-	-	-
Велосипедний туризм	6	100	20	269	1	20	8	147
Спелеотуризм	-	-	1	10	3	45	-	-
Спортивний туризм	16	262	25	344	4	70	8	118
Спортивне орієнтування	8	115	13	174	11	184	27	501
Скелелазіння	-	-	13	171	-	-	1	23
Школа безпеки (юні рятувальники)	83	1126	5	54	26	327	-	-
Туристсько-топографічні	4	49	-	-	-	-	-	-
Юні туристи	7	98	-	-	-	-	2	55
УСЬОГО	242	3760	148	2016	78	1 010	87	1589

Надзвичайно вагомий внесок у розвиток системи фізичного виховання здійснює комунальний заклад «Чернівецький обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді» (КЗ ЧОЦТЕКУМ). Тут функціонує 87 гуртків туристсько-спортивного профілю, де займаються 1589 вихованців. Загалом у цій області функціонує 121 гурток такого напрямку, до занять у яких залучено 2027 вихованців, із них 98 – при закладах середньої освіти, де займається 1601 учень, що становить понад 3 % від загальної кількості школярів, які систематично займаються різними видами рухової активності (див. табл. 1) [12; 16].

Аналіз стану залучення учнівської молоді до систематичних занять різними видами активного туризму у Львівській області дав підставу зробити висновок про належні умови для цього виду діяльності. Тут також діє комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний центр краєзнавства, екскурсій і туризму учнівської молоді» (КЗ ЛОР ЛОЦКЕТУМ), який здійснює вагомий внесок у розвиток активного туризму області та регіону в цілому. При центрі функціонує 148 гуртків туристсько-спортивного профілю, де займаються 2016 вихованців. Загалом на Львівщині функціонує 443 гуртки такого напрямку, до занять у яких залучено 5058 вихованців, із них 353 – при закладах середньої освіти, де займаються 4579 учнів, що становить понад 4,2 % від загальної кількості школярів, які систематично займаються різними видами рухової активності (див. табл. 1) [12; 15].

У Закарпатській області також приділяють значну роль активному туризму. Зокрема, левову частку здійснює Закарпатський центр туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учнівської молоді (ЗЦТКЕіСУМ), у складі якого функціонує 78 гуртків туристсько-спортивного профілю, де займаються 1010 вихованців. Загалом на Закарпатті функціонує 107 гуртків такого напрямку, до занять у яких залучено 1823 вихованці, із них 46 – при закладах середньої освіти, де займаються 780 учнів, що становить понад 3,1 % від загальної кількості школярів, які систематично займаються різними видами рухової активності (див. табл. 1) [12; 13].

Найбільш масовими видами спортивного туризму в Карпатському регіоні серед учнівської молоді є пішохідний туризм (залучено 3753 учні), туристсько-краєзнавчий (залучено 2045 учнів) та школа безпеки (юні рятувальники) (залучено 1501 учень) [13–16] (рис. 1).

Важливе також забезпечення педагогічними кадрами обласних центрів туризму та краєзнавства учнівської молоді Карпатського регіону.

Педагогічний колектив, що забезпечує діяльність гуртків туристсько-спортивного профілю в Івано-Франківській області, нараховує 316 працівників, із них 196 (62,0 %) – надають освітні й оздоровчі послуги при ОДЦТіКУМ, 68 (34,7 %) – мають досвід роботи понад 20 років, а 26 (13,3 %) – мають учені ступені й наукові звання, державні відомчі нагороди та почесні звання.

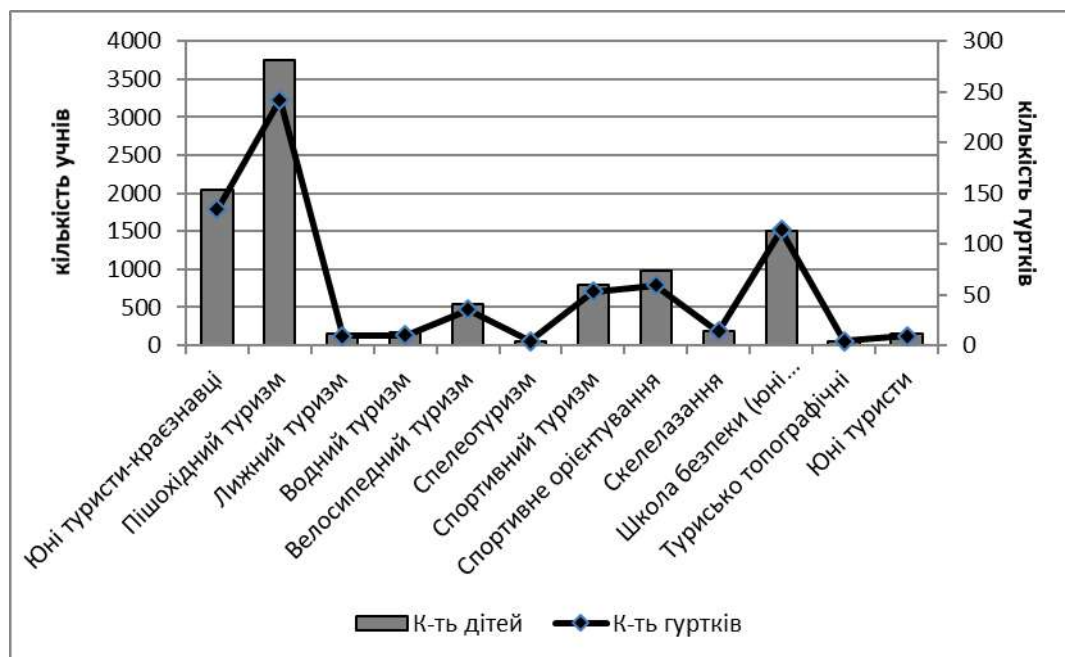

Рис. 1. Стан гурткової роботи з туризму в освітніх навчальних закладах Карпатського регіону (станом на 2018 р.)

Упродовж 2018 р. в області освітянами цієї галузі організовано й проведено 14 масштабних заходів різної складності зі спортивно-оздоровчого туризму, у яких брали участь 403 команди загальною кількістю 4039 учасників. На Всеукраїнських змаганнях зі спортивного туризму брали участь три команди по вісім осіб [4; 6].

У Чернівецькій області педагогічний колектив, що забезпечує діяльність гуртків туристсько-спортивного профілю нараховує 150 працівників, із них 147 (980 %) – надають освітні й оздоровчі послуги при КЗ ЧОЦТЕКУМ, 52 (35,4 %) – мають досвід роботи понад 20 років, 121 (82,3 %) із

вищою педагогічною освітою, 25 (17,0 %) – мають іншу фахову освіту, 20 (13,6 %) – державні відомчі нагороди та почесні звання. У 2018 р. в Чернівецькій області фахівці цієї галузі організували й провели 37 масштабних заходів різної складності зі спортивно-оздоровчого туризму, у яких брали участь 436 команд загальною кількістю 3632 учасника. На Всеукраїнських змаганнях зі спортивного туризму брали участь шість команд загальною кількістю 48 осіб [4; 6].

У Львівській області педагогічний колектив, що забезпечує діяльність гуртків туристсько-спортивного профілю, нараховує 112 працівників, 46 (41,1 %) із яких мають досвід роботи понад 20 років, 106 (94,6 %) – мають вищу педагогічну освіту, 9 (8,0 %) – іншу фахову освіту, 9 (8,0 %) – державні відомчі нагороди та почесні звання. Упродовж 2018 р. у Львівській області освітянами цієї галузі організовано й проведено 15 масштабних заходів різної складності зі спортивно-оздоровчого туризму, у яких брали участь 192 команди загальною кількістю 1145 учасників [4; 6].

Педагогічний колектив, що забезпечує діяльність гуртків туристсько-спортивного профілю в Закарпатській області, нараховує 87 працівників, із них 85 (97,7 %) – надають освітні й оздоровчі послуги при ЗЦТКЕіСУМ, 26 (30,6 %) – мають досвід роботи понад 20 років, 78 (91,8 %) – вищу педагогічну освіту, 5 (5,9 %) – іншу фахову освіту, 5 (5,9 %) – державні відомчі нагороди та почесні звання. У 2018 р. в області освітянами цієї галузі організовано й проведено 16 масштабних заходів різної складності зі спортивно-оздоровчого туризму, у яких брали участь 299 команд загальною кількістю 2425 учасників [4; 6].

Важливим питанням роботи обласних ДЦТіКУМ є також підготовка висококваліфікованих кадрів зі спортивного туризму – майстрів спорту та кандидатів у майстри спорту. Уперше звання майстра спорту в Україні з дистанційного спортивного туризму присвоїли в 1996 р. На початок 2019 р. в Карпатському регіоні жодному спортсмену не присвоєно звання майстра спорту України зі спортивного туризму (маршрутного й дистанційного) (табл. 2) [4; 11].

Як видно з табл. 2, вихованці гуртків туристсько-спортивного профілю чотирьох областей Карпатського регіону ведуть активне спортивне життя й удосконалюють свою майстерність під час проведення туристських заходів різної складності.

Таблиця 2

Дані підготовки спортсменів із різних видів активного туризму в Карпатському регіоні у 2018 р. [4; 11]

№ з/п	Вид туризму (спорту)	Спортивна кваліфікація							
		МС*	КМС	I	II	III	I юн.	II юн.	III юн.
1	Пішохідний		6	12	72	367	733	1219	1346
2	Водний			4	14	24	15		32
3	Лижний				6	24	36	4	4
4	Гірський								
5	Велосипедний				3	48	46	86	169
6	Спелеотуризм						12		
7	Спортивне орієнтування		6	12	12	14	27	49	211
8	Скелелазіння			2		3	2		
	Усього (4620)		12	30	107	480	871	1358	1762

Фахівцями цього напряму галузі фізичної культури та спорту підготовлено 12 кандидатів у майстри спорту, 30 вихованців отримали перший розряд, 587 – другий і третій. Близько 4 тис. вихованців виконали юнацькі нормативи з різних видів активного туризму, що свідчить про плідну й злагоджену роботу педагогічних працівників.

Висновки. Спортивно-оздоровчий туризм – це вид активної діяльності, сутність якої полягає в комплексному та сталому відновленні фізичних, психосоматичних, емоційних і духовних сил людини засобами активного фізичного навантаження, у якому ефективно реалізуються всі функції фізичної культури.

Проведене дослідження дало підставу зробити висновок, що в Карпатському регіоні на території Івано-Франківської, Закарпатської, Чернівецької й Львівської областей створено належні умови для залучення учнівської молоді до систематичних занять різними видами активного туризму, зокрема цьому сприяє діяльність обласних державних центрів туризму та краєзнавства учнівської молоді.

Джерела та література

1. Блистів Т. Мотиваційні пріоритети школярів до занять у центрах дитячо-юнацького туризму. *Спортивна наука України*. 2015. № 1(65). С. 70–75. URL: <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/293>.
2. Бондар А. С., Середа Н. В., Петренко І. В. Особливості організації спортивного туризму в рекреаційній діяльності дітей та підлітків. *Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності*. [S.l.]. С. 28–36. Вересень 2016. URL: http://journals.urau.ua/tourism_kzvsrst/article/view/79902.
3. Гриньова Т. І. Вплив оздоровчих занять різними видами спортивного туризму на формування фізичного стану дітей 10–13 років: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. Харків. держ. акад. фіз. культури. Харків, 2014. 20 с.
4. Звіт про роботу Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді в 2018 році. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Ew7bYw3BwDUYLb8YqJFfaQvNIHhYFRl/view>.
5. Індекс здоров'я. Україна–2018: Результати загальнонаціонального дослідження/укладачі: Степурко Т. Г. та ін. Київ, 2018. 175 с.
6. Інформація про кадрове, фінансове забезпечення, наявність спортивних споруд, охоплення населення фізкультурно-спортивною роботою. URL: https://data.gov.ua/dataset/b3c0eb85-9b12-4b9c-9fae-6a33511f9e09/resource/a8b473a6-82b2-47e3-8d64-14382de94a36?inner_span=True.
7. Мовчан В. П. Рухова активність як чинник, що визначає здоров'я людини. *Молодий вчений*. 2019. № 4.1 (68.1). С. 56–59.
8. Мулик К. В. Методична система використання спортивно-оздоровчого туризму в процесі фізичного виховання школярів і студентів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Чернігів, 2016. 40 с.
9. Мулик К. В. Спортивно-оздоровчий туризм в системі фізичного виховання школярів і студентів: монографія. Харків: ФОП Бровін А. В., 2015. 418 с.
10. Про туризм: *Закон України*/від 15 верес. 1995 р. № 325/95-ВР станом на 02.10.2018; Верховна рада України, 2018, 46, С. 371. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15>.
11. Програма Федерації спортивного туризму України з розвитку спортивного туризму, як спорту високих досягнень, масового фізкультурно-спортивного, пізнавально-патріотичного громадського руху та засобу активної рекреації населення на 2018–2021 роки. URL: <https://www.mountain.net.ua/programa-federatsiyi-sportivnogo-turizmu-ukrayini-na-2018-2021-roki/>.
12. Статистичні дані про діяльність дитячо-юнацьких спортивних шкіл за 2018 рік. URL: <https://data.gov.ua/dataset/b3c0eb85-9b12-4b9c-9fae-6a33511f9e09/resource/96fd9967-4465-4233-9981-14a89cecfab3>.
13. Статистичні дані Головного управління статистики у Закарпатській області. URL: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/>.
14. Статистичні дані Головного управління статистики у Івано-Франківській області. URL: <http://www.ifstat.gov.ua/>.
15. Статистичні дані Головного управління статистики у Львівській області. URL: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/>.
16. Статистичні дані Головного управління статистики у Чернівецькій області. URL: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/>.
17. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки: *Указ Президента України*/від 13.10.2015 р. № 580/2015. *Офіційний вісник Президента України*. 2015. 23. С. 19. Ст. 1319. URL: http://osvita.ua/legislation/pozashk_osv/48106/.

References

1. Blystiv, T. (2015) Motyvatsiini priorytety shkolariv do zaniat u tsestrakh dytiacho-yunatskoho turyzmu [Motivational Priorities of Pupils to Classes In Centres of Children And Youth Tourism]. *Sportyvna nauka Ukrainy*, 1(65), 70–75. Retrieved from: <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/293> (in Ukrainian).
2. Bondar, A. S., Sereda, N. V., Petrenko, I. V. (2016). Osoblyvosti orhanizatsii sportyvnoho turyzmu v rekreatsiinii diialnosti ditei ta pidlitkiv [Features of Organization of Sports Tourism In Recreation Activities of Children And Adolescents]. *Osnovy sportyvnoho turyzmu v rekreatsiinii diialnosti*, [S.l.], 28–36. Retrieved from: http://journals.urau.ua/tourism_kzvsrst/article/view/79902 (in Ukrainian).
3. Hrynova, T. I. (2014). Vplyv ozdorovchych zaniat riznymy vydamy sportyvnoho turyzmu na formuvannia fizychnoho stanu ditei 10–13 rokiv [Impact of health related sessions of varios types of sports tourism on physical condition formation of children aged 10–13 years]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. derzh. akad. fiz. kultury. Kharkiv (in Ukrainian).
4. Zvit pro robotu Ukrainskoho derzhavnogo tsentru natsionalno-patriotychnoho vykhovannia, kraieznavstva i turyzmu uchnivskoi molodi v 2018 rotsi [Report of the Ukrainian State Center For Tourism And Local Studies of Student Youth in 2018]. Retrieved from: <https://drive.google.com/file/d/1Ew7bYw3BwDUYLb8YqJFfaQvNIHhYFRl/view> (in Ukrainian).
5. Indeks zdorov'ia. Ukraina–2018: Rezultaty zahalnonatsionalnogo doslidzhennia [Health Index. Ukraina-2018: Results of the National Testing]/Ukl. Stepurko T. H. ta in. Kyiv, 2018, 175 p.

6. Informatsiia pro kadrove, finansove zabezpechennia, naiavnist sportyvnykh sporud, okhoplennia naseleennia fizkulturno-sportyvnoiu robotoiu [Information on staffing, financial support, availability of sports facilities, population coverage in sports activity]. Retrieved from: https://data.gov.ua/dataset/b3c0eb85-9b12-4b9c-9fae-6a33511f9e09/resource/a8b473a6-82b2-47e3-8d64-14382de94a36?inner_span=True (in Ukrainian).
7. Movchan, V. P. (2019). Rukhova aktyvnist yak chynnyk, shcho vyznachaie zdorov'ia liudyny [Motion Activity As a Factor Determining Human Health]. *Molodyi vchenyi*, 4.1 (68.1), 56–59 (in Ukrainian).
8. Mulyk, K. V. (2016) Metodychna systema vykorystannia sportyvno-ozdorovchoho turyzmu v protsesi fizychnoho vykhovannia shkoliariv i studentiv [Methodical System of the Usage of Sport And Health-Improving Tourism In Physical Education of Pupils And Students]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Chernihiv (in Ukrainian).
9. Mulyk, K. V. (2015). Sportyvno-ozdorovchyi turyzm v systemi fizychnoho vykhovannia shkoliariv i studentiv: monohrafiia [Sport-improving tourism in the system of physical education of pupils and students: monograph]. Kh.: FOP Brovin A. V. (in Ukrainian).
10. Pro turyzm: Zakon Ukrainy vid 15 veres. 1995 r. No 325/95-VR stanom na 02.10.2018 [The Law of Ukraine «About Tourism» from Sept 15 1995, No 325/95-VR]/Verkhovna rada Ukrainy, 2018, 46, 371. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15> (in Ukrainian).
11. Prohrama Federatsii sportyvnoho turyzmu Ukrainy z rozvytku sportyvnoho turyzmu, yak sportu vysokykh dosiahnen, masovoho fizkulturno-sportyvnoho, piznavalne-patriotychnoho hromadskoho rukhu ta zasobu aktyvnoi rekreatsii naseleennia na 2018–2021 roky [Program of the Sports Tourism Federation of Ukraine for the development of sports tourism, as a Professional sport, Mass-Sports, Patriotic Social Movement and Means of Active Recreation of the Population for 2018–2021]. Retrieved from: <https://www.mountain.net.ua/programa-federatsiyi-sportivnogo-turizmu-ukrayini-na-2018-2021-roki/> (in Ukrainian).
12. Statystychni dani pro diialnist dytiachy-yunatskykh sportyvnykh shkil za 2018 rik [Statistics on activity of youth sports schools for 2018]. Retrieved from: <https://data.gov.ua/dataset/b3c0eb85-9b12-4b9c-9fae-6a33511f9e09/resource/96fd9967-4465-4233-9981-14a89cecfab3> (in Ukrainian).
13. Statystychni dani Holovnoho upravlinnia statystyky u Zakarpatskii oblasti [Statistics of Main Statistical Office in Transcarpathian Region]. Retrieved from: <http://www.uz.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian).
14. Statystychni dani Holovnoho upravlinnia statystyky u Ivano-Frankivskii oblasti [Statistics of Main Statistical Office in Ivano-Frankivsk Region]. Retrieved from: <http://www.ifstat.gov.ua/> (in Ukrainian).
15. Statystychni dani Holovnoho upravlinnia statystyky u Lvivskii oblasti [Statistics of Main Statistical Office in Lviv Region]. Retrieved from: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian).
16. Statystychni dani Holovnoho upravlinnia statystyky u Chernivetskii oblasti. [Statistics of Main Statistical Office in Chernivtsi Region]. Retrieved from: <http://www.cv.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian).
17. Stratehiia natsionalno-patriotychnoho vykhovannia ditei ta molodi na 2016–2020 roky: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 13.10.2015 r. No 580/2015 [Strategy of national and patriotic education of children and youth for 2016–2020: Decree of the President of Ukraine from October 13, 2015 No. 580/2015]. *Ofitsiyni visnyk Prezydenta Ukrainy*, 2015, 23, 19, stattia 1319. Retrieved from: http://osvita.ua/legislation/pozashk_osv/48106/ (in Ukrainian).

Анотація

Аналіз спеціальних джерел засвідчив, що в Україні традиційно популярним і розвиненим є спортивно-оздоровчий туризм як вид дозвілля та змагальної діяльності різних верств населення. Значні туристичні й рекреаційні ресурси Карпатського регіону роблять украї актуальними дослідження щодо впровадження засобів спортивно-оздоровчого туризму в систему фізичного виховання учнівської молоді. Тому метою нашого дослідження було вивчити стан використання засобів спортивно-оздоровчого туризму в системі фізичного виховання учнівської молоді. Установлено, що в Карпатському регіоні існує 555 гуртків зі спортивно-оздоровчого туризму, до яких залучено 8375 учнів. Найбільш масовими видами спортивного туризму серед учнівської молоді є пішохідний туризм (залучено 3753 учні), туристсько-краєзнавчий (залучено 2045 учнів) та школа безпеки (юні рятувальники) (залучено 1501 учня).

Проведене дослідження дало підставу для висновку, що в Карпатському регіоні на території Івано-Франківської, Закарпатської, Чернівецької й Львівської областей створено належні умови для залучення учнівської молоді до систематичних занять різними видами активного туризму, зокрема цьому сприяє діяльність обласних державних центрів туризму та краєзнавства учнівської молоді.

Ключові слова: спортивно-оздоровчий туризм, учнівська молодь, система фізичного виховання.

Игорь Выпасняк, Ирина Иванышин, Василий Луцкий. Состояние развития спортивно-оздоровительного туризма как составляющей системы физического воспитания учащейся молодежи. *Анализ специальных источников показал, что в Украине традиционно популярным и развитым является спортивно-оздоровительный туризм как вид досуга и соревновательной деятельности различных слоев населения. Значительные туристические и рекреационные ресурсы Карпатского региона делают крайне актуальными исследования по внедрению средств спортивно-оздоровительного туризма в систему физического воспитания учащейся молодежи. Поэтому целью нашего исследования было изучить состояние использования средств*

спортивно-оздоровительного туризму в системі фізического виховання учасників молоді. Установлено, що в Карпатському регіоні існує 555 клубів по спортивно-оздоровительному туризму, в які залучено 8375 учасників. Найбільш масовими видами спортивного туризму серед учасників молоді є піший туризм (залучено 3753 учасників), туристсько-краєзнавчий (залучено 2045 учасників) і школа безпеки (юні рятувальники) (залучено 1501 учасників).

Дослідження дозволило зробити висновок, що в Карпатському регіоні на території Івано-Франківської, Закарпатської, Чернівецької і Львівської областей створені належні умови для залучення молоді до систематичних занять різними видами активного туризму, в частині цьому сприяє діяльність обласних державних центрів туризму і краєзнавства учасників молоді.

Ключові слова: спортивно-оздоровительний туризм, учасники молоді, система фізического виховання.

Ihor Vypasniak, Iryna Ivanyshyn, Vasyl Lutskyi. The Condition of Sports and Health-Improving Tourism Development as a Component of Physical Education System of Student Youth. The analysis of special resources showed that in Ukraine traditionally popular and developed is sports and health-improving tourism as a type of leisure and competitive activity of different population groups. Powerful tourism and recreational resources of the Carpathian region make the research on sports and recreational tourism introduction into student youth physical education system extremely relevant. Therefore, the objective of our research is to study the condition of sports and recreational tourism usage in student youth physical education. It was found out that there are 555 sports tourism centers in the Carpathian region, with 8375 students involved. The most widespread sports tourism types among student youth are hiking (3753 students involved), tourism-regional studies (2045 students involved) and safety school (junior rescuers) (1501 students involved).

The conducted research has made it possible to conclude that in the Carpathian region in the territory of Ivano-Frankivsk, Transcarpathian, Chernivtsi and Lviv regions the proper conditions are created for involving student youth in systematic training of various active tourism types, in particular, with the support of student youth regional state centers of tourism.

Key words: sports and health-improving tourism, student youth, physical education system.

УДК 796.155.9

Василь Хлопецький

Дослідження ефективності технології корекції негативних психічних станів студентів засобами оздоровчого фітнесу

Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (м. Івано-Франківськ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Проблеми корекції негативних психічних станів розкрито в наукових дослідженнях [4, 5, 7], які підтверджують, що засоби й прийоми подолання негативних психічних станів студентів на сьогодні є недостатньо ефективними, оскільки здебільшого ґрунтуються на минулому та застарілому досвіді [6]. У контексті піднятої проблеми не можуть залишатися поза увагою наукові праці М. Корольчук; А. Косенко, (2002), Г. Коробейнікова (2009), М. Дутчака, О. Ігумнової (2015), А. Босенко, С. Холодова, О. Коваль (2015), В. Кашуби (2016), Т. Круцевич (2017), В. Жамардія (2018), які засвідчують позитивний вплив рухової активності на психічний стан студентської молоді, а також зростаючий інтерес до занять оздоровчим фітнесом [1, 2, 3, 6, 7].

Аналіз науково-методичних літературних джерел переконливо доводить, що питанням використання оздоровчого фітнесу в корекції негативних психічних станів студентів на сьогодні приділено недостатньо уваги.

Отже, розроблення та впровадження технологій корекції негативних психічних станів студентів закладів вищої освіти є актуальним.

Мета дослідження – експериментально обґрунтувати ефективність технології корекції негативних психічних станів студентів засобами оздоровчого фітнесу.